

Complexnummer: 518277

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Artis

Aantal	Monumentnummers van complexonderdelen
complexonderdelen	
26	4103, 4104, 4105, 4106, 4107, 4108, 518278, 518279, 518280, 518281, 518282, 518283, 518284, 518285, 518286, 518287, 518288, 518289, 518290, 518291, 518292, 518293, 518294, 518295, 518296, 518297

Woonplaats	Gemeente	Provincie
Amsterdam	Amsterdam	Noord-Holland

Locatie van het hoofobject

Plantage Kerklaan 36, 1018 CZ te Amsterdam

Complexomschrijving

Inleiding

Vanaf 1838 in verschillende fasen tot stand gekomen DIERENTUIN, genaamd 'Artis', naar het door G.F. Westerman, J.J. Wijsmuller en J.W.H. Werlemann opgerichte Koninklijk Zoölogisch Genootschap "Natura Artis Magistra". Sinds 1851 ligt de ingang aan de Plantage Kerklaan. Het gehele terrein van de diergaarde is trapeziumvormig. De grenzen worden verder aangegeven door de Plantage Parklaan, de Plantage Middenlaan, de Plantage Muidergracht en de Plantage Doklaan. Vanaf 1838 is in veertig jaar door ondermeer grondaankopen de nu bestaande oppervlakte (10 ha.) bereikt, waarbij de kleine buitens, 'Welgelegen' en 'Weltevreden' zijn geïncorporeerd. Delen van de padenstructuur, het Wolvenhuis, de ronde volière en het oude broedmachinehuis/duivenhuis dateren van vóór 1838. Het huidige wolvenhuis, het voormalige café Eik en Linde, werd in 1863 door Artis aangekocht. De huidige ronde volière bestaat uit kooien rond het zogenaamde Masman-huisje, een klein buiten van de heer Masman. Het Artis-complex omvat de volgende samenstellende onderdelen (zie bijgevoegde kaart):

1. De hoofdingang met hek en twee portiersloges (Plantage Kerklaan 40, zie mno 4103);
2. Kantoorgebouw, voormalig zogeheten ledenlokalengebouw (Plantage Kerklaan 36;38;40 / Plantage Middenlaan);
3. Zoölogisch Museum (Plantage Middenlaan 41;41A;43, zie mno 4104);

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

4. Kantoorgebouw (Plantage Middenlaan 45, zie mno 4105);
5. Buitenhuis Weltevreden (Plantage Middenlaan 47, zie mno 4106);
6. Buitenhuis Welgelegen (Plantage Middenlaan 49, zie mno 4107);
7. Aquariumgebouw (Plantage Middenlaan 53, zie mno 4108);
8. Directeurswoning (Plantage Middenlaan 51);
9. Geschakelde magazijnen en werkplaatsen (Plantage Muidergracht 32;32A;34;36;38;38A;40);
10. Voormalig Etnografisch Museum;
11. Giraffestel;
12. Kerberterras;
13. Apenhuis;
14. Papegaaienlaan;
15. Artisvijver met bruggen;
16. Zebrastal;
17. Indische antilopenstal;
18. Moeflonstal;
19. Oude broedmachinehuis / duivenhuis;
20. Fazanterie;
21. Ronde volière, het zogeheten Masmanhuisje;
22. Minagkabauhuis;
23. Wolvenhuis;
24. Uilenruïne;
25. Tweetal tuinvazen, tweetal bronzen beelden, tweetal natuurstenen beelden en een grafmonument/cenotaaf;
26. Hollandse tuin met beelden, banken en gedenkteken.

Omschrijving

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Naast de functie-aanduiding 'dierentuin' bestaan er voor verschillende delen van Artis tevens andere functie-aanduidingen. In 1838 opgericht door het Genootschap Natura Artis Magistra begon men met een zoölogisch museum. Deze museumfunctie heeft altijd bestaan; later trof men er verder een etnografisch museum. Verder tevens laboratorium en faculteitsinstituut van de Universiteit van Amsterdam. Verder ook de Artis-bibliotheek, gebouwen voor vereniging en gebouwen met een recreatieve functie.

De verspreiding van de diverse gebouwen over het terrein is volgens een organisch proces tot stand gekomen; de tussenliggende en omringende padenstructuur is landschappelijk. Op het terrein liggen of staan diverse beeldhouwwerken, grafmonumenten en tuinmeubilair als banken en perkhekjes. Tevens zijn oudere, reeds bestaande gebouwen binnen het Artis-complex geïncorporeerd. De stijl van de diverse gebouwen en bouwsels is zeer divers classicistisch, exotisch, chaletstijl, romantisch of zakelijk functioneel.

De Nieuwe Prinsengracht deelde Artis aanvankelijk in tweeën; bezoekers moesten met een pontje worden overgezet. Tegenwoordig herinneren drie aaneengesloten vijvers, restanten van de in 1866 vergraven gracht, nog aan deze scheidingslijn. De zogenaamde papegaaienlaan loopt als lineair accent vanaf de ingang in zuidoostelijke richting. Vijvers, papegaaienlaan en de zogenaamde Hollandse tuin zijn belangrijke structuurelementen binnen Artis.

Waardering

Het in verschillende fasen tot stand gekomen Artis-complex is de oudste diergaarde in Nederland en van algemeen belang vanwege de (tuin)architectuur- en cultuurhistorische waarde als bijzondere uitdrukking van een culturele, educatieve en typologische ontwikkeling en vanwege de waarde van de samenstellende onderdelen en de bewaard gebleven delen van de tuinaanleg. Tevens is het complex van grote stedenbouwkundige en ruimtelijk-historische waarde wegens de herinnering aan de vroegere functie van de Plantage als openbaar wandelgebied en de beeldbepalende situering van de bebouwing aan de Plantage Middenlaan en de Plantage Kerklaan. Tevens van belang wegens kunsthistorische waarde wat betreft de sculpturen en ornamenten.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 4103

Status rijksmonument
Inschrijving register* 01 september 1970
Kadaster deel/nr 82955/83

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*			
Amsterdam		Amsterdam		Noord-Holland			
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Plantage Kerklaan	38			1018 CZ	Amsterdam	Bij	
Plantage Kerklaan	36			1018 CZ	Amsterdam	Bij	
Plantage Kerklaan	40			1018 CZ	Amsterdam		
Kadastrale gemeente*		Sectie*	Kadastraal object*		Appartement aanduiding		Grondperceel
Amsterdam		O					5198

Omschrijving**

Ingangshek en kiosken van Artis. Twee vierkante kiosken waartussen hek met door vergulde adelaars bekroonde pijlers (XIXc).

Hoofdcategorie	Subcategorie	Functie
Sport, recreatie, vereniging en horeca	Sport en recreatie	

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Datum van downloaden 27 july 2024

Monumentnummer*: 4104

Status rijksmonument
Inschrijving register* 09 juli 1974
Kadaster deel/nr 82955/94

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Amsterdam Amsterdam Noord-Holland

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Amsterdam O 5280

Omschrijving**

Het oude hoofdgebouw van Artis (1851, door de directeur van Stadswaterwerken J. van Maurik), in laat-klassicistische trant, met doristisch aandoend halvemaanvenster en gietijzeren ornament in de deuren in de middenrisaliet.

Hoofdcategorie Subcategorie Functie
Sport, recreatie, vereniging en horeca Sport en recreatie

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Datum van downloaden 27 juli 2024

Monumentnummer*: 4105

Status rijksmonument
Inschrijving register* 09 juli 1974
Kadaster deel/nr 82955/104

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*			
Amsterdam		Amsterdam		Noord-Holland			
Straat*		Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Locatie
Plantage Middenlaan		45 A	A		1018 DC	Amsterdam	
Plantage Middenlaan		45			1018 DC	Amsterdam	
Kadastrale gemeente*		Sectie*	Kadastraal object*		Appartement aanduiding		Grondperceel
Amsterdam		O					4371

Omschrijving**

Artisgebouw. In het 3e kwart van de 19e eeuw in strakke, maar vrij gecomponeerde eclectische trant gebouw, waarbij het muurwerk door het gebruik van gele en rode baksteen wordt verlevendigd.

Hoofdcategorie	Subcategorie	Functie
Cultuur, gezondheid en wetenschap	Welzijn, kunst en cultuur	

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 4106

Status rijksmonument
Inschrijving register* 01 september 1970
Kadaster deel/nr 82955/117

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Amsterdam Amsterdam Noord-Holland

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Amsterdam O 5198

Omschrijving**

V.m. Buitenhuis Weltevreden. Houten dwarshuis (XIX A). Deur en snijraam in omlijsting. Brede dakkapel. Goede roedenverdeling.

Hoofdcategorie Subcategorie Functie
Sport, recreatie, vereniging en horeca Dierenverblijf (J)

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Datum van downloaden 27 july 2024

Monumentnummer*: 4107

Status rijksmonument
Inschrijving register* 01 september 1970
Kadaster deel/nr 82955/126

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Amsterdam Amsterdam Noord-Holland

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Amsterdam O 5198

Omschrijving**

V.m. Buitenhuis Welgelegen. Dwarshuis enigszins in de trant van een herberg, met "voorhuis" over de hele hoogte t.w.n. waarvan onderhuizen en opkamers, de rechtse eindigend in een driezijdige "apsis" (XVIII ?). Deurpartij en roedenverdeling plm 1800.

Hoofdcategorie Subcategorie Functie
Sport, recreatie, vereniging en horeca Dierenverblijf (J)

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Datum van downloaden 27 july 2024

Monumentnummer*: 4108

Status rijksmonument
Inschrijving register* 09 juli 1974
Kadaster deel/nr 82955/137

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Amsterdam Amsterdam Noord-Holland

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Amsterdam O 5142

Omschrijving**

Aquariumgebouw van Artis in 1881 door G.B. en A. Salm opgetrokken in klassicistisch-maniëristische trant met zij- en middenpaviljoens, de laatste geaccentueerd door een tempelfront en een afgeronde, door een koepel gedekt oostelijk uiteinde.

Hoofdcategorie Subcategorie Functie
Sport, recreatie, vereniging en horeca Dierenverblijf (J)

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Datum van downloaden 27 juli 2024

Monumentnummer*: 518278

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	15 april 2002
Kadaster deel/nr	82924/80

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*			
Amsterdam		Amsterdam		Noord-Holland			
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Plantage Kerklaan	36			1018 CZ	Amsterdam		
Plantage Kerklaan	38			1018 CZ	Amsterdam		
Plantage Kerklaan	40			1018 CZ	Amsterdam		
Kadastrale gemeente*		Sectie*	Kadastraal object*		Appartement aanduiding		Grondperceel
Amsterdam		O					5140

Omschrijving**

Inleiding

In 1868 door de architect G.B. Salm in eclectische stijl in opdracht van Natura Artis Magistra ontworpen KANTOORGEBOUW(2), de zogenaamde 'Ledenlokalen' en hoofdgebouw van Artis-complex. In latere tijd deed het gebouw dienst als zoölogisch museum. Het gebouw bevindt zich in de ZW-hoek van het Artiscomplex, gelegen aan het kruispunt Plantage Kerklaan en Plantage Middenlaan. Van 1941 tot 1968 was het gebouw in gebruik als bevolkingsregister; bij de aanslag door de verzetsgroep van Gerrit van der Veen in 1943 verloor het gebouw de bovenverdieping.

Omschrijving

Het gebouw bestaat uit twee rechthoekige, in baksteen opgetrokken paviljoens, die met elkaar verbonden zijn door een lagere galerij. Aan de tuinzijde konden de ramen en deuren worden opengezet. De beide paviljoens hebben een souterrain met daarboven twee bouwlagen en een schilddak met pannen, kepers en pironen. De voorgevel is drie-, de zijgevel vijf raamtraveeën breed. De twee bouwlagen zijn gescheiden door een geprofileerde lijst. Op de hoeken bevinden zich gepleisterde pilasters die over de begane grond geblokt zijn. Op de verdieping is het middenraam zowel in de voorgevel als in de zijgevel voorzien van ornamenten in klassieke trant. Op de bel-étage wordt het metselwerk afgewisseld met gemetselde banden in gele baksteenlagen. Gekorniste kroonlijst met onbewerkt fries en met klossen bij de kapitelen van de hoekpilasters. De galerij heeft benevens een risalerende ingangspartij tien brede en twee smallere traveeën. De gevel is vertikaal geleed door gepleisterde pilasters onder een dito lijst met een fries met witgeschilderde panelen met diamantkoppen. Boven de pilasters grotere witgeschilderde diamantkoppen. Gelede vensters en

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister
** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument
Datum van downloaden 27 juli 2024

halfronde stoep met drie treden. Aan de tuinzijde bevindt zich een veranda. Gevels deels op gemetselde voeting met rode en gele baksteen in geometrische motieven. Hierop hoge en brede en gelede vensters. Geheel onder een lessenaarsdak met flauwe helling en met bitumineuze dekking. Aan de linkerzijde hebben de vensters nog de vertikaal gelede bovenlichten met afgeronde hoeken. Sierlijke houten stijlen met profileringen en met korbeelstukken en balkeinden bij het brede overstek. Eenvoudige windveren. Zowel links als rechts brede en hoge meervoudig gelede toegangsdeuren. In het midden een tweetal rechthoekige uitbouwen met gelede toegangsdeuren en vensters en met verhoogde daklijst op korbelen en met witgeschilderde geprofileerde opbouw.

In het interieur van het paviljoen aan de linkerzijde is nog het oorspronkelijke trappenhuis met lambrizing aanwezig.

Waardering

Kantoorgebouw, zogenaamd 'Ledenlokaal' in eclectische stijl uit 1868 van algemeen belang wegens architectuur- en cultuurhistorische waarde en als historisch-functioneel onderdeel van het Artis-complex. Tevens van belang wegens de geschiedkundige herinnering aan de verzetsdaad uit de Tweede Wereldoorlog.

Hoofdcategorie

Handelsgebouwen, opslag- en transportgebouwen

Subcategorie

Handel en kantoor

Functie

Kantoorgebouw

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 518279

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	15 april 2002
Kadaster deel/nr	82924/70

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*			
Amsterdam		Amsterdam		Noord-Holland			
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Plantage Kerklaan	36			1018 CZ	Amsterdam	Bij	
Plantage Kerklaan	38			1018 CZ	Amsterdam	Bij	
Plantage Kerklaan	40			1018 CZ	Amsterdam		
Kadastrale gemeente*		Sectie*	Kadastraal object*		Appartement aanduiding		Grondperceel
Amsterdam		O					5198

Omschrijving**

Inleiding DIERENVERBIJF (13) omstreeks 1900 gebouwd als apenhuys, onderdeel van het Artiscomplex. Het gebouw is ontworpen in een een rationalistische baksteen architectuur en ligt in de westelijke helft van het park tegen de noordgrens.

Omschrijving

Het op een rechthoekig grondplan ontworpen gebouw telt één bouwlaag en vertoont een symmetrische opbouw met een centraalpaviljoen met twee lagere zijvleugels. Tegen het centrale paviljoen is aan de zuidzijde een grote, driezijdig gesloten serre-uitbouw aangebracht. Aan deze zijde tevens de buitenkooien. De gevels zijn voornamelijk opgebouwd uit vermetselede baksteen, verder gebruik van natuursteen en gepleisterde geveldelen. De hoekpartijen worden geaccentueerd door torenachtige opbouwen met smalle gekoppelde gevelopeningen, een uitgemetselde kroonlijst en een schilddak, waarop een piron. Het middenpaviljoen wordt met een plat dak afgesloten. De lagere vleugels aan weerszijden worden grotendeels afgesloten met een segmentvormig tunneldak. Oorspronkelijke dakbedekking met asfalt papier; thans (XXd) vervangen door bitumineuze dak bedekking. In deze tunneldaken verder nog daklichten. Onder de geprofileerde gootlijst van het tunneldak bevindt zich een ononderbroken rij vensters ter verlichting van de binnenruimte. Hieronder nog de schuine dakschilden. Aan de zuidzijde bevinden zich op de rand van de gevelbeëindiging en de schuine dakschilden series gemetselde ventilatiekokers. De serre-uitbouw wordt afgedekt met een samengesteld dak met lage mansarde-knik. Op dit dak verder enkele daklichten en hoger opgetrokken deel in de vorm van een zadeldak. De serre-uitbouw doet dienst als buitenkooi. Hierin hekwerk en traliewerk en een recente (XXd) ombouw. In de achterwand enkele luiken en lichtopeningen naar de nachtkooien. Links en rechts van deze uitbouw de buitenkooien grenzend aan de vleugels. Gepleisterde en witgeschilderde

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

achterwanden. In de uiteinden van de beide zijvleugels bevinden zich de toegangen in de vorm van een wijde poortdoorgang. Recente toegangsdeur (XXd) in portiek met tongewelf. Trap met vijf treden en afwisselend gebruik van natuursteen en vermetse baksteen. Boven deze toegangen enkele delen van een onderbroken cordonlijst en een keramische en polychrome gevelsteen met initialen van de dierentuin en afbeeldingen van enkele apen. Achter dit deel van de voorgevel is de segmentvormige en gemetselde afsluiting zichtbaar van de tunneldaken van de vleugels. Verder eenvoudig gemetselde zijgevels met groot getoogd venster met radiale roedenverdeling. De achtergevel aan de Plantage Doklaan toont een met de voorgevel corresponderende verdeling. Hier valt op dat het middenpaviljoen even diep is als de overspanning van de tunneldaken. De afsluitende gevel is dan ook teruggezet ten opzichte van de gemetselde gevel op de rooilijn. Aan de binnenzijde ontstaat zo een 'zijbeuk' voor dienstdoeleinden. In de afsluitende gevel verder nog de uitkragende schoorsteen met rookgaten en afsluitende dekplaat. Verschillende eenvoudige vensters alsmede een eenvoudige achteruitgang. Inwendig heeft het gebouw een grote ongelede ruimte voor het publiek. In de kap is een bijzondere spantconstructie zichtbaar.

Waardering

Dierenverblijf (apenhuys) van algemeen belang als historisch-functioneel onderdeel van het Artis-complex.

Hoofdcategorie

Sport, recreatie, vereniging en horeca

Subcategorie

Dierenverblijf (J)

Functie

Dierenverblijf(J2)

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 518280

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	15 april 2002
Kadaster deel/nr	82909/56

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*
Amsterdam	Amsterdam	Noord-Holland

Locatiennaam	Locatieomschrijving
--------------	---------------------

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Amsterdam	O			5198

Omschrijving**

Inleiding

DIRECTEURSWONING (8) van het Koninklijk Zoölogisch Genootschap Natura Artis Magistra, ontworpen door J.F. Klinkhamer in overgangsarchitectuur in 1897. De woning ligt op de oostelijke helft van het park aan de zuidgrens.

Omschrijving

De op samengestelde plattegrond opgetrokken villa bevat souterrain, twee bouwlagen en een kap. Een hoger opgetrokken deel is op een L-vormig grondplan ontworpen; een lagere deel bevindt zich in de binnenhoek van die L-vorm. Op de begane grond bevonden zich in oorsprong de ontvangkamer, de ontbijtkamer, de woonkamer, de keuken en de tuinkamer met een serre. De serre en de keuken hebben ten opzichte van het grondplan een zekere zelfstandigheid. De gevels zijn opgebouwd uit bruinrode baksteen met enkele banden in gele baksteen. Het gebruik van hout geeft de woning een landelijk accent. Het geheel wordt afgesloten door overstekende zadeldaken gedekt met rode pannen. Op de insteek van de kap aan de zuidzijde een gemetselde schoorsteen op eveneens gemetseld uitkragend rookkanaal. Gemetselde kraagsteen en accenten in gele baksteen. Bovenzijde schoorsteen bestaat uit vier schoorsteenpijpen op de schacht. Dakkapel op noordelijk dakschild. Tweede schoorsteen op oostelijk dakschild. Zuidgevel toont lichte risalering. Vensters in souterrain; natuurstenen waterdorpel als cordonlijst. Aan de rechterzijde op de verdere verdiepingen gekoppelde vensters met draairamen en geleed bovenlicht. Gemetselde segmentbogen aan de bovenzijde. Aan de linkerzijde dergelijke enkelvoudige vensteropeningen. Hierboven puntgevel met overstek met houten beschot en gordingkoppen, eenvoudig venster en hijsbalk. Oplopend fries met treden en gele accenten. Ook in de rest van de gevel geel band-, lijst- en blokwerk.

Aan de oostzijde een linkerdeel met puntgevel. Opbouw en detaillering als beschreven bij puntgevel aan de zuidzijde. Dakbeschot in de top van de puntgevel. Op de hoofdverdieping een breed en geleed venster. Rechts hiervan de voorsprong van de serre. Houten

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

opbouw met brede posten en smallere stijlen en drieluig geledede bovenlichten. Klein beschot als in puntgevel. Dakschild met gootlijst. Hierboven houten balconhek met stijlen. In de binnenhoek van de L-vorm het lagere bouwdeel met grote balcondeuren. Bovenlicht breekt door de gootlijst. Overstek met gootklossen. Aan de noordgevel bevindt zich aan de rechterzijde een puntgevel als omschreven bij de oostgevel. Hier een breed venster op zowel de hoofdverdieping als de verdere verdieping. Venster opgebouwd uit drie gekoppelde smalle ramen. Aan de westgevel de lagere uitbouw onder plat dak. Gootlijst en gemetselde accenten onder dekplaat op de hoeken. Verder enkele kleine vensters. Aan de rechterzijde van deze gevel een uitbouw onder dakschild met pannen. Vensteropening met drietal gekoppelde smalle ramen. Uitkragend deel van rookkanaal. Toegangspartij bij de uitbouw. Accenten in gele baksteen.

Waardering

Uit 1897 daterende Directeurswoning van algemeen belang wegens architectuurhistorische waarde en als historisch-functioneel onderdeel van het Artis-complex.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Dienstwoning(K)

Functie

Ambtswoning

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 518281

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	15 april 2002
Kadaster deel/nr	82909/52

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*			
Amsterdam		Amsterdam		Noord-Holland			
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Plantage Kerklaan	36			1018 CZ	Amsterdam	Bij	
Plantage Kerklaan	40			1018 CZ	Amsterdam		
Plantage Kerklaan	38			1018 CZ	Amsterdam	Bij	
Kadastrale gemeente*		Sectie*	Kadastraal object*		Appartement aanduiding		Grondperceel
Amsterdam		O					5198

Omschrijving**

Inleiding

DIERENVERBLIJF (22) bekend als het Minangkabauhuis, in 1916 gebouwd als onderkomen voor kleine hoefdieren, onderdeel van het Artiscomplex. Het gebouw is een navolging van de inheemse huizen in de Padangse bovenlanden van Sumatra. Het ligt in de oostelijke helft van het park ongeveer op de middenas.

Beschrijving Vrijstaande houten stal in vakwerkstructuur met voor de Padangstijl typerende in elkaar geschoven rieten daken met concave nokken. Om de uiterste punten van de daken zijn metalen konische beschermingbuizen aangebracht. Deze pironen beschermen de uiteinden van de gebruikte rietstengels. De concave nok is afgedekt met vorsten. In het midden een korte gemetselde schoorsteen. Overstekken bij de puntgevels met donker geschilderde houten lattenconstructie. Zijgevels met risalering overeenkomstig het overstek van het middendak. Vakwerkconstructie met wandpanelen. Aan de onderzijde zandlopervormige decoratie. Witgeschilderde vlakken; roodbruin geschilderde stijlen en regels en zwartgekleurde decoratie bij de zandlopermotieven. Aan beide zijgevels in het middenpaneel bevindt zich een uitgebreidere decoratie. Zowel aan de voorgevel als aan de achtergevel laat zich in het benedendeel een verdeling onderscheiden met vier donkere stijlen. Hiertussen witgeschilderde delen en roodbruin geschilderde verdere vakwerkindeling. Achtergevel met drie met zandlopermotief gedecoreerde schuifluiken. Uitkragende gedecoreerde lijst. Geveltop met roodbruin geschilderd beschot. Klein venster als hijsluik. Uitkraging met gedecoreerde lijst en verder beschot. Hijsbalk in donkere tint. Verder tweetal geschilderde florale decoraties. Aan de voorgevel een eenvoudige houten toegangsdeur. Opbouw en decoratie verder gelijk aan achtergevel.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister
** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument
Datum van downloaden 27 juli 2024

Waardering

Dierenverblijf uit 1916 van algemeen belang als historisch-functioneel onderdeel van het Artis-complex.

Hoofdcategorie

Sport, recreatie, vereniging en horeca

Subcategorie

Dierenverblijf (J)

Functie

Dierenverblijf(J2)

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 518282

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	15 april 2002
Kadaster deel/nr	82909/42

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*
Amsterdam	Amsterdam	Noord-Holland

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Amsterdam	O			5198

Omschrijving**

Inleiding

VIJVER, de zogenaamde 'Artisvijver', met een tweetal identieke kleine BRUGGEN(15), onderdeel van het Artiscomplex. De vijver is een restant van de in 1866 vergraven Nieuwe Prinsengracht, die Artis aanvankelijk in tweeën deelde. Vóór de gedeeltelijke aanplemping en vergraving van dit deel van de gracht bestond er een klein veer om de Artisgangers over te zetten. De vijver ligt in het westelijke deel van het park en strekt zich over nagenoeg de gehele breedte uit.

Omschrijving De gracht is vergraven tot een soort slingervijver met twee aanmerkelijke versmallingen op het punt waar zich de bruggen bevinden. In het midden van de vijver bevindt zich een klein rond eiland. De gietijzeren bruggen zijn beide in 1866 vervaardigd door de Amsterdamse ijzergieterij J. Zimmer en Zn. Beide zijn van het type vaste plaatbrug. De hoofden hebben een deels gemetselde en deels uit natuursteen opgebouwde ondersteuning. Op de hoofden de uiteinden van de draagconstructie. IJzeren balken met lichte profilering en noppen; de balken hebben een lichte toging aan de onderzijde. Op de vier hoeken van de bruggen bevinden zich gietijzeren rechthoekige posten met halfronde afsluiting met floraal geometrisch ornament. Verdere profilering. Ogen ter bevestiging van een afsluitende ketting. Tussen de posten een smeedijzeren hek met regels, stijlen, cirkels, C-voluten en leliemotieven.

Waardering

Vijver met tweetal kleine bruggen van algemeen belang als historisch-functioneel onderdeel van het Artis-complex en vanwege de oudere oorsprong als gracht in de voormalige Plantage..

Hoofdcategorie	Subcategorie	Functie
Weg- en waterbouwkundige werken	Brug(C)	Voetgangersbrug

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister
** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument
Datum van downloaden 27 july 2024

Monumentnummer*: 518283

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	15 april 2002
Kadaster deel/nr	82909/38

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*			
Amsterdam		Amsterdam		Noord-Holland			
Straat*		Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering
Plantage Kerklaan		36			1018 CZ	Amsterdam	Bij
Plantage Kerklaan		40			1018 CZ	Amsterdam	
Plantage Kerklaan		38			1018 CZ	Amsterdam	Bij
Kadastrale gemeente*		Sectie*		Kadastraal object*		Appartement aanduiding	
Amsterdam		O				Grondperceel	
						5198	

Omschrijving**

Inleiding

Vroeg 19de-eeuws, in oorsprong dienend als uitspanning genaamd 'Eik en Linde'. Later, na overname door Artis verbouwd tot WOLVENHUIS (23), onderdeel van het Artiscomplex. Het wolvenhuis is gelegen op de oostelijke helft van het park ongeveer op de middenas.

Omschrijving

Vrijstaand gebouw op samengestelde plattegrond. In het geheel laten zich drie bouwlagen onderscheiden, een begane grond, een verdieping en een mezzanino, gedekt door een plat dak. Gevels zijn met spuitbeton afgewerkt. Alle gevels rusten op een gladde en onbewerkte plint. Voorgevel met voorsprong aan de rechterzijde. Hierin een eenvoudige toegangsdeur. Rechts hiervan een blindvenster; ook op de bouwlaag hierboven een op het bovenlicht na geblindeerd venster. Ook aan de achtergevel dergelijke vensters. Overige vensters met schuiframen en bovenlichten. Rechterzijgevel grotendeels blind. Enkele kleine vensters. Aan drie zijden kleine openingen voor dieren. De bovenste bouwlaag is als mezzanino opgevat; de vensters hiervan bevinden zich in een zeer breed fries van witgeschilderd houten beschot. De vensters van deze mezzanino zijn gevat in een sterk geprofileerd en als ornament opgevat kader. Aan de bovenzijde een korte kroonlijst. Aan elke gevel komen hier verder een of twee ronde en blinde 'oeil-de-boeufs' voor; ook deze zijn gevat in een dergelijk kader. Aan de bovenzijde hiervan een opgetrokken kroonlijst. Aan de onderzijde van het beschot de bewerkte uiteinden van de delen in een klaver- of driepasmotief. Aan de bovenzijde van het beschot een omlopende lijst met cassettes. Hierboven uitkragende gootlijst.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister
** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument
Datum van downloaden 27 july 2024

Waardering

Dierenverblijf van algemeen belang als historisch-functioneel onderdeel van het Artis-complex en vanwege de ermee verbonden oudere (bouw)geschiedenis.

Hoofdcategorie

Sport, recreatie, vereniging en horeca

Subcategorie

Dierenverblijf (J)

Functie

Dierenverblijf(J2)

Monumentnummer*: 518284

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	15 april 2002
Kadaster deel/nr	82909/50

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*			
Amsterdam		Amsterdam		Noord-Holland			
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Plantage Kerklaan	36			1018 CZ	Amsterdam	Bij	
Plantage Kerklaan	40			1018 CZ	Amsterdam		
Plantage Kerklaan	38			1018 CZ	Amsterdam	Bij	
Kadastrale gemeente*		Sectie*	Kadastraal object*		Appartement aanduiding		Grondperceel
Amsterdam		O					5198

Omschrijving**

Inleiding

In oorsprong als buitenhuis opgetrokken gebouw, naar de toenmalige eigenaar het Masmanhuisje genoemd. Vervolgens geïncorporeerd binnen het Artis-complex en omstreeks 1840 tot ronde VOLIERE (21)verbouwd. Het gebouw ligt op de oostelijke helft van het park ten zuiden van de middenas.

Omschrijving

De volière is met één bouwlaag opgetrokken op een samengesteld rechthoekig grondplan onder plat dak met eenvoudige gootlijst. Aan de NO-zijde een uitbouw onder tongewelf. In deze uitbouw een getoogd venster met roedenverdeling. Aan de drie ongelede zijden van het gebouw, alsmede aan de uitbouw bevinden zich ijzeren volièrekooien met bovenzijde in de vorm van een tongewelf. De vier armen staan middels andere volièrekooien met elkaar in verbinding.

Waardering

Volière van algemeen belang als historisch-functioneel onderdeel van het Artis-complex en vanwege de ermee verbonden ouder (bouw)geschiedenis..

Hoofdcategorie	Subcategorie	Functie
Sport, recreatie, vereniging en horeca	Dierenverblijf (J)	Volière(J)

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegevens voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 518285

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	15 april 2002
Kadaster deel/nr	82909/46

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*			
Amsterdam		Amsterdam		Noord-Holland			
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Plantage Kerklaan	36			1018 CZ	Amsterdam	Bij	
Plantage Kerklaan	40			1018 CZ	Amsterdam		
Plantage Kerklaan	38			1018 CZ	Amsterdam	Bij	
Kadastrale gemeente*		Sectie*	Kadastraal object*		Appartement aanduiding		Grondperceel
Amsterdam		O					5198

Omschrijving**

Inleiding

Naar eclectisch ontwerp van A.L. van Gendt in 1886 gebouwd voormalig Etnografisch MUSEUM (10), onderdeel van het Artiscomplex. In de ruime zalen van de etage werd de verzameling etnografica opgenomen. Later is het Etnografisch Museum uit Artis verdwenen en naar het Tropeninstituut overgebracht. In 1923 werd hierin het Zoölogisch Laboratorium van de Universiteit van Amsterdam gevestigd. Het gebouw werd toen door B.J. Ouëndag verbouwd. Er ontstonden een auditorium, collegezalen en een woning voor de amanuensis. Tegenwoordig bevinden zich op de verdiepingen diverse kantoren van Artis, het Artis-atelier en een modern nachtdierenverblijf op de begane grond. Het museum staat op de oostelijke helft van het park, met de korte zijgevel langs de noordgrens en steekt dwars het park in.

NB. Voordien stond hier het pakhuis "De Volharding", sedert 1867 als runderstal in gebruik.

Omschrijving

Op langgerekte rechthoekige plattegrond opgetrokken gebouw van drie bouwlagen en kap. Het voormalig museum bestaat uit een middenpaviljoen, twee zijvleugels en twee hoekpaviljoens, resp. 3, 7 en 1 travee breed. De symmetrische gevels van het vrijstaande gebouw zijn sterk horizontaal en vertikaal geleed. Het geheel staat op een natuurstenen plint. Gevels van de begane grond verder uitgevoerd in schoon metselwerk in roodbruine baksteen in staand verband, afgewisseld met speklagen en vensteromkaderingen van natuursteen. De bovenliggende geveldelen zijn alle afgewerkt met witgeschilderd pleisterwerk. De vleugels

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

worden afgesloten met een stomp zadeldak met roeven. Op de noklijn bevindt zich aan weerszijden van het middenpaviljoen een korte houten opbouw ter ontluchting. Ontluchtingsroosters met lamellen en klein tentdak als afsluiting. In de schilden van de zadeldaken enkele dakvensters. Het middenpaviljoen wordt afgesloten met een afgeknot schilddak met gebogen schilden. Schilden worden gedekt met shingles. Geprofileerde gootlijst en verstevigde ribben van de hoekkepers. Boven de kroonlijst die de gevel van het middenpaviljoen afsluit bevindt zich nog een dichte balustrade met cassettes en geprofileerde lijst. Hoekpaviljoens hebben naast schuinopgaande schilden aan weerszijden een centraal tentdak met gebogen schilden. Centraal hierop een korte houten opbouw met kroonlijst. Gedekt met shingles en verstevigd op de ribben. Boven de kroonlijst die het hoekpaviljoen afsluit bevindt zich nog een dichte balustrade als omschreven. Het middendeel van de korte zijgevel loopt hoger door en wordt later besproken. Bij het hoekpaviljoen aan de noordzijde een hoge gemetselde schoorsteen met ijzeren stang. De ZO-gevel heeft een risalerend middenpaviljoen. Begane grond als gemetselde sokkelzone. Tweetal kleine vensters aan weerszijden van de in portiek gelegen toegangspartij. Aan beide zijden hierin gekoppelde Toscaanse zuilen. Cordonlijst waarboven centraal venster onder serliana. Balustrade, paren halfzuilen, decoratief lijstwerk en gebosseerde spaarvelden. Links en rechts van deze partij gevelvlakken met in stucwerk geïmiteerde natuursteenblokken en fantasie-pilasters van een kolossale orde. Kleine openingen in het gevelvlak. Boven een kroonlijst een hoog fries met corresponderende korte pilasters waartussen geprofileerde velden met ronde cassettes. Tussen de 'kapitelen' bevindt zich verder een tandlijst. Boven een brede kroonlijst bevindt zich dan de borstwering als beschreven bij het dak. Het gevelvlak van de zijgevels is verdeeld middels pilasters. Op de begane grond eenvoudige deuropening met getoogd venster boven de bovendorpel. Links en rechts naast dit venster een smaller venster. Vensters hebben metalen roeden. Sluitstenen boven de vensters. Gemetselde lisenen zorgen voor de geleiding van deze bouwlaag. Boven de cordonlijst worden deze voortgezet door de gepleisterde pilasters van een kolossale orde. Tussen deze pilasters kruisvensters in geprofileerd kader en met kroonlijst. Boven een dergelijk venster serie van drie gekoppelde vensters met halfronde bovenlichten. Hierboven de klossen van de gootlijst. In de gevels van de hoekpaviljoens slechts één venster. Over het algemeen bestaan de gevelvlakken uit natuursteenimitatie in pleisterwerk. De pilasters zijn vlak gepleisterd. Aan de NW-zijde bevindt zich eveneens een dergelijke gevel. Aan de ZW-zijde en de NO-zijde bevinden zich de korte gevels met middenrisaliet. Deze fungeren als voorgevel van de hoekpaviljoens. Op de begane grond weer het gemetselde geveldeel. In de middenrisaliet bevindt zich een centrale toegangspartij met dubbele deur. Verder kleine vierkante en eenvoudige vensters. Boven de cordonlijst een geaccentueerd venster in serliana als omschreven bij de gevel aan de ZO-zijde. Kroonlijst op klossen waarboven links en rechts delen van de borstwering. In het midden een hoger opgetrokken deel met vier gedrongen pilasters en decoratief lijstwerk. In het centrum een wijzerplaat van een uurwerk. Afsluitende kroon- en gootlijst.

Waardering

Uit 1886 daterend voormalig Etnografisch Museum van algemeen belang wegens architectuur- en cultuurhistorische waarde en als historisch-functioneel onderdeel van het Artis-complex.

Hoofdcategorie

Cultuur, gezondheid en wetenschap

Subcategorie

Welzijn, kunst en cultuur

Functie

Museum

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 518286

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	15 april 2002
Kadaster deel/nr	82909/27

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*			
Amsterdam		Amsterdam		Noord-Holland			
Straat*		Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Locatie
Plantage Muidergrecht		32			1018 TW	Amsterdam	
Plantage Muidergrecht		34			1018 TW	Amsterdam	
Plantage Muidergrecht		36			1018 TW	Amsterdam	
Plantage Muidergrecht		38			1018 TW	Amsterdam	
Plantage Muidergrecht		40			1018 TW	Amsterdam	
Kadastrale gemeente*		Sectie*	Kadastraal object*		Appartement aanduiding		Grondperceel
Amsterdam		O					731
Amsterdam		O					1773
Amsterdam		O					2876

Omschrijving**

Inleiding

Een groep van in oorsprong vier aaneengeschakelde en grotendeels witgeschilderde MAGAZIJNEN en WERKPLAATSEN (9), onderdeel van het Artiscomplex. Het geheel is tussen 1875 en 1890 tot stand gekomen. Architect waren G.B. en A. Salm. Ontworpen in de chaletstijl. Op de stenen onderbouw is een houten opbouw met een imitatie-vakwerkconstructie aangebracht. De gebouwen liggen aan de Plantage Muidergrecht, die de oostgrens van het Artiscomplex vormt

N.B. het vierde meest noordelijke gebouw is gesloopt.

Omschrijving

Plantage Muidergrecht 32-34.

Aan het water van de Muidergrecht gelegen witgeschilderd houten gebouw op rechthoekig grondplan. Het bestaat uit twee hoger opgetrokken hoekpaviljoens met twee bouwlagen en uit een middendeel met een enkele bouwlaag. De drie samenstellende

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister
** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument
Datum van downloaden 27 july 2024

elementen worden afgesloten door evenzoveel zadeldaken gedekt met rode pannen. Gevelvlakken van de begane grond tonen de vakwerkconstructie met gestucte panelen. Aan de zijde van het binnenterrein een drietal dubbele deuren. Rondom kruisvensters met bijzondere roedenverdeling in de bovenlichten. Boven de vensters uitkragende kroonlijsten of geknikte lijst als luifel met bewerkte houten windveren. Hieronder rijke ornamentering met gesneden houtwerk. Hoger gelegen geveldelen beschoten met aan de onderzijde decoratief bewerkte houten delen. Daken met overstek, makelaar en hanebalken. In het middendeel aan twee zijden een kleine opgetrokken onderbreking van de op consoles rustende gootlijst. Ook deze onderbreking heeft een hanebalk. Deuren, hoekverstevingen en lijstwerk is lichtgroen geschilderd. Aan de zijde van de Muidergracht bevinden zich latere aanbouwen.

Plantage Muidergracht 36-38

Aan het water van de Muidergracht gelegen witgeschilderd houten gebouw op rechthoekig grondplan. Het bestaat uit een midden- en twee hoekpaviljoens. Twee vleugels verbinden de paviljoens. Donkere plint waarboven de vakwerkconstructie. Groengeschilderde houten toegangsdeuren en dubbel hijsluik. Boven deuren en sommige vensters de eerder vermelde uitkragende kroonlijsten en geknikte lijst als luifel met bewerkte houten windveren. Hieronder rijke ornamentering met gesneden houtwerk. Verder aan weerszijden van de deuren smalle vensters met vierkant bovenlicht. In de vleugels series gekoppelde smalle vensters onder de uitkragende gootlijst op consoles. Bovenzijde van de gevelvlakken beschoten met aan de onderzijde decoratief bewerkte delen. Dakoverstek met hanebalk.

Plantage Muidergracht 40

Aan het water van de Plantage Muidergracht gelegen witgeschilderd houten gebouw op rechthoekig grondplan. Het bestaat uit een hoekpaviljoen en een lagere vleugel. Hoekpaviljoen onder zadeldak met pannen. Lagere vleugel heeft aan de zijde van de gracht een verbreding. Lagere deel gedekt met een afgeknot schilddak met pannen. Aan de NO-zijde van de lagere vleugel en op de overgang van vleugel en hoekpaviljoen verder nog een kleinere aanbouw. Stenen onderbouw waarop de witgeschilderde vakwerkconstructie. Kruisvensters met bijzondere roedenverdeling in de bovenlichten. Bepaald stijl- en regelwerk van de vakwerkconstructie heeft gebijloende kanten. Bovenzijde van de gevelvlakken heeft beschot met aan de onderzijde decoratief bewerkte delen. Gootlijst op consoles. Aan de gevels van het hoekpaviljoen vensters met kroonlijsten en geknikte lijsten als luifels. Aan deze zijde tevens geveltoppen met overstek, hanebalk en makelaar als bij de Plantage Muidergracht 32-34. Groengeschilderde versteving van de hoeken en verder lijstwerk.

Plantage Muidergracht 40-A

Aan het water van de Plantage Muidergracht gelegen gebouw op rechthoekig grondplan en bestaande uit een middenpaviljoen, twee hoekpaviljoens en tussenliggende vleugels. Grotendeels beschoten gevelvlakken. Onderzijde van de gevels aan de zijde van het binnenterrein zijn groengeschilderd. De paviljoens hebben dubbele deuren en dubbele hijsluiken. Hierboven een geknikte luifel en aan weerszijden smalle vensters. De afsluitingen van de gevelopeningen zijn eveneens groengeschilderd. Houten beschot met aan de onderzijde decoratief bewerkte delen. Opeenvolgende lichte togingen bij de overgang van het beschot van het benedendeel naar het bovendee van de gevel aan de zijde van het binnenterrein. Verder aaneengesloten serie vensters aan de zijde van de gracht. Dakoverstekken met consoles, gootlijsten en hanebalken met gesneden houten ornamenten in de hoeken.

Waardering

Serie magazijnen en werkplaatsen uit 1875-1890 van algemeen belang als historisch-functioneel onderdeel van het Artis-complex,

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

vanwege het architectuurhistorisch belang en als voorbeeld van verzorgde decoratieve vormgeving.

Hoofdcategorie	Subcategorie	Functie
Handelsgebouwen, opslag- en transportgebouwen	Opslag	Opslaggebouw
Boerderijen, molens en bedrijven	Industrie	Werkplaats

Monumentnummer*: 518287

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	15 april 2002
Kadaster deel/nr	82909/23

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*			
Amsterdam		Amsterdam		Noord-Holland			
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Plantage Kerklaan	36			1018 CZ	Amsterdam	Bij	
Plantage Kerklaan	40			1018 CZ	Amsterdam		
Plantage Kerklaan	38			1018 CZ	Amsterdam	Bij	
Kadastrale gemeente*		Sectie*	Kadastraal object*		Appartement aanduiding		Grondperceel
Amsterdam		O					5198

Omschrijving**

Inleiding

Op een samengesteld rechthoekig grondplan tot stand gekomen tegenwoordig DIERENVERBLIJF(19), het zogenaamde 'oude broedmachinehuis/duivenhuis', onderdeel van het Artiscomplex. Het gebouw ligt op de oostelijke helft van het park ten zuiden van de middenas. Het gebouw dateert grotendeels van voor 1850 en maakt deel uit van de oorspronkelijke bebouwing in de Plantage, voordat Artis zich in deze buurt vestigde. In 1863 als onderkomen voor sier- en postduiven bij de dierentuin gevoegd.

Omschrijving

Hoog opgetrokken bouwdeel onder zadeldak met pannen. Houten overstek met windveer. De gevels zijn voorzien van ruw pleisterwerk. Toegangspartij in witgeschilderd houten kader met hoog drievoudig bovenlicht onder lijst. Verder een enkel venster en halfrond stalraam.

Waardering

Dierenverblijf van algemeen belang als historisch-functioneel onderdeel van het Artis-complex en vanwege de eraan verbonden oudere (bouw)geschiedenis.

Hoofdcategorie	Subcategorie	Functie
Sport, recreatie, vereniging en horeca	Dierenverblijf (J)	Dierenverblijf(J2)

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 518288

Status rijksmonument
Inschrijving register* 15 april 2002
Kadaster deel/nr 82909/34

Woonplaats* Amsterdam
Gemeente* Amsterdam
Provincie* Noord-Holland

Kadastrale gemeente* Amsterdam
Sectie* O
Kadastraal object*
Appartement aanduiding
Grondperceel 5198

Omschrijving**

Inleiding

VOLIERE (24), de zogenaamde 'uilenruïne', onderdeel van het Artiscomplex. De volière ligt op de oostelijke helft van het park ten noorden van de middenas. Het bouwwerk is in 1921 door dr. A.F.J.Portielje ontworpen. Vermoedelijk heeft Portielje gebruik gemaakt van bouwresten van het voormalige Brabantse kasteel Brederode.

Omschrijving

Vrijstaand op sleutelgatvormige plattegrond opgetrokken romantische ruïne. Nagebouwde muur- en torenrestanten waarin nissen als verblijfplaats voor de vogels. Aan de achterzijde bevindt zich een aangrenzende vijver als verwijzing naar een slotgracht.

Waardering

Volière uit 1921 van algemeen belang als historisch-functioneel onderdeel van het Artis-complex en vanwege de oudere bouwmaterialen.

Hoofdcategorie Sport, recreatie, vereniging en horeca
Subcategorie Dierenverblijf (J)
Functie Volière(J)

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Datum van downloaden 27 juli 2024

Monumentnummer*: 518289

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	15 april 2002
Kadaster deel/nr	82909/31

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*			
Amsterdam		Amsterdam		Noord-Holland			
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Plantage Kerklaan	36			1018 CZ	Amsterdam	Bij	
Plantage Kerklaan	40			1018 CZ	Amsterdam		
Plantage Kerklaan	38			1018 CZ	Amsterdam	Bij	
Kadastrale gemeente*		Sectie*	Kadastraal object*		Appartement aanduiding		Grondperceel
Amsterdam		O					5198

Omschrijving**

Inleiding

In 1927 tot stand gekomen DIERENVERBLIJF (12) voor leeuwen, genaamd Kerberterras naar de tweede directeur van Artis, dr. C. Kerbert (1890-1927), onderdeel van het Artiscomplex. Het dierenverblijf ligt op de westelijke helft van het park tegen de noordgrens.

Omschrijving

Het leeuwenterras wordt aan de voorzijde begrensd door een convexe natte gracht en een betonnen muur. Aan de achterzijde een bouwdeel grenzend aan de Plantage Doklaan. Hierin bevinden zich de nachtverblijven en dierverzorgings-faciliteiten. Gepleisterd en iets uitkragend gevelvlak op hoge van ruw pleisterwerk voorziene sokkel. De hoeken zijn afgeschuind en hebben een risalerend deel op gedrongen schachten. Hieronder een klein terras. Het middendeel van de gevel aan het brede hoofdterras heeft zeven smalle lichtvensters met groen bouwglas. Overstek op balkkoppen. Verschillende toegangen tot het terras. Terras met rotspartijen en zand en begroeiing. De zijgevels hebben een dekplaat als beëindiging. Vierkante gepleisterde kolom met dekplaat waartegen hoge hekken met spijlen en eenvoudige ornamenten boven de muurdelen aan de korte uiteinden van de natte gracht. Borstwering met metalen leuning aan de zijde van het publiek. Aan de rechterzijde van de gehele aanleg een aanbouw als afzonderlijk verblijf. Eveneens met onderkomen aan de achterzijde. Hekwerk aan de voor- en bovenzijde.

Waardering

Volgens toenmalige moderne inzichten een zo natuurlijk mogelijk verblijf en zo min mogelijk gebruik van tralies aangelegd

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

dierenverblijf van algemeen belang wegens typologische, cultuur- en wetenschapshistorische waarde en als historisch-functioneel onderdeel van het Artis-complex.

Hoofdcategorie

Sport, recreatie, vereniging en horeca

Subcategorie

Dierenverblijf (J)

Functie

Dierenverblijf(J2)

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 518290

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	15 april 2002
Kadaster deel/nr	82908/175

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*			
Amsterdam		Amsterdam		Noord-Holland			
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Plantage Kerklaan	36			1018 CZ	Amsterdam	Bij	
Plantage Kerklaan	40			1018 CZ	Amsterdam		
Plantage Kerklaan	38			1018 CZ	Amsterdam	Bij	
Kadastrale gemeente*	Sectie*		Kadastraal object*	Appartement aanduiding		Grondperceel	
Amsterdam	O					5198	

Omschrijving**

Inleiding

Een in 1872 tot stand gekomen FAZANTERIE (20), ook 'Oude Kweek' genoemd ter onderscheiding van de naastgelegen en vrijwel gelijkvormige 'Nieuwe Kweek' uit 1888, onderdeel van het Artis-complex. De fazanterie ligt in de oostelijke helft van de tuin, ten zuiden van de middenas.

Omschrijving

Dierenverblijf op langgerekt U-vormig grondplan met lage bebouwing aan weerszijden van een smalle met gaas gedekte tussengang. Bebouwing onder plat dak. Witgeschilderde gevels met rozetten en platte ornamenten. Lange zijde heeft zes traveeën met brede en licht getoogde poorten waarin toegang tot nachtverblijf. De poorten zijn grotendeels gedicht met beschoot waarin kleinere toegangen. De korte gevel aan de zuidzijde heeft vier traveeën. Tot de grenzen van het perk aan de lange zijde zes kooien met gaas op stenen voet. Aan de korte zijde vier van dergelijke kooien. De korte zijde aan de noordzijde heeft de eenvoudige toegang tot de smalle tussengang voor de diervverzorgers. Aan deze gang onder het platte dak gelegen ondiepe kooien met toegang in het hek voor de verzorgers en met getoogde toegang tot de nachtverblijven.

Waardering

Fazanterie uit 1872 van algemeen belang als historisch-functioneel onderdeel van het Artis-complex.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister
** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument
Datum van downloaden 27 july 2024

Hoofdcategorie

Sport, recreatie, vereniging en horeca

Subcategorie

Dierenverblijf (J)

Functie

Fazantenpark

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 518291

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	15 april 2002
Kadaster deel/nr	82908/183

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*			
Amsterdam		Amsterdam		Noord-Holland			
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Plantage Kerklaan	36			1018 CZ	Amsterdam	Bij	
Plantage Kerklaan	40			1018 CZ	Amsterdam		
Plantage Kerklaan	38			1018 CZ	Amsterdam	Bij	
Kadastrale gemeente*		Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding		Grondperceel	
Amsterdam		O				5198	

Omschrijving**

Inleiding

Uit het laatste kwart van de 19de eeuw daterend DIERENVERBLIJF (18) in oorsprong bestemd als moeflonstal onderdeel van het Artis-complex. De stal ligt nagenoeg op de grens tussen de westelijke en oostelijke helft van de aanleg ten zuiden van de middenas.

Omschrijving

Het bakstenen verblijf bestaat uit één bouwlaag op rechthoekig grondplan en heeft een zadeldak met bitumineuze dekking. Witgeschilderde windveer met accolades. Aan alle zijden een overstek op geprofileerde korbelen. Dakschilden hebben afwatering met zinken goten. Gepleisterde gevels. Korte zijden met licht getoogde toegang in kader van in pleisterwerk geïmiteerde ruw behakte blokken. Verder een rechthoekige blinde cassette en klein rond venster in eveneens rond en gebosseerd kader. Beide vensteropeningen alsmede een toegang aan de korte zijde zijn gedicht. Aan de west- en oostzijde lange gevel met in het midden een half rond getoogde toegang in kader; aan weerszijden lagere toegang in kader. Eveneens gerusticeerd laaggelegen geveldeel. Aan de lange gevels verder grote metalen ruiven.

Waardering

Dierenverblijf uit het laatste kwart van de 19de eeuw van algemeen belang als historisch-functioneel onderdeel van het Artis-complex.

Hoofdcategorie	Subcategorie	Functie
----------------	--------------	---------

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister
** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument
Datum van downloaden 27 july 2024

Sport, recreatie, vereniging en horeca

Dierenverblijf (J)

Dierenverblijf(J2)

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 518292

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	15 april 2002
Kadaster deel/nr	82908/180

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*			
Amsterdam		Amsterdam		Noord-Holland			
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Plantage Kerklaan	36			1018 CZ	Amsterdam	Bij	
Plantage Kerklaan	40			1018 CZ	Amsterdam		
Plantage Kerklaan	38			1018 CZ	Amsterdam	Bij	
Kadastrale gemeente*		Sectie*	Kadastraal object*		Appartement aanduiding		Grondperceel
Amsterdam		O					5198

Omschrijving**

Inleiding

Een in 1920 op vrijwel vierkant grondplan tot stand gekomen DIERENVERBLIJF (16) voor eenhoevigen, de zogenaamde 'zebrastal', onderdeel van het Artis-complex. De stal ligt op de westelijke helft van het park ten zuiden van de middenas.

Omschrijving

Groot tentdak met grote basilicale onderbreking in het midden. Ook deze basilicale opbouw wordt gedekt met tentdak. De dakschilden hebben een bitumineuze dekking. De basilicale opbouw heeft rondom vensters in groen kader en met witgeschilderde verticale geleding. Op de ZO-hoek een dicht element met luchtrooster. Het grote tentdak heeft een brede overstek aan vier zijden. Deze overstek rust op vijf standvinken per zijde. In de vier gevelvlakken bevindt zich een centrale rechthoekige toegang. De gevelvlakken zijn verder opgebouwd uit witgeschilderde houten delen afgewisseld met donkere stijlen van vakwerk. Aan de bovenzijde een omlopende serie vensters in groen kader en met witgeschilderde verticale geleding. Aan de gevels verder nog metalen ruiven.

Waardering

Dierenverblijf uit 1920 van algemeen belang als historisch-functioneel onderdeel van het Artis-complex.

Hoofdcategorie	Subcategorie	Functie
Sport, recreatie, vereniging en horeca	Dierenverblijf (J)	Dierenverblijf(J2)

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 518293

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	15 april 2002
Kadaster deel/nr	82908/165

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*			
Amsterdam		Amsterdam		Noord-Holland			
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Plantage Kerklaan	36			1018 CZ	Amsterdam	Bij	
Plantage Kerklaan	40			1018 CZ	Amsterdam		
Plantage Kerklaan	38			1018 CZ	Amsterdam	Bij	
Kadastrale gemeente*		Sectie*	Kadastraal object*		Appartement aanduiding		Grondperceel
Amsterdam		O					5198

Omschrijving**

Inleiding

Op een samengesteld rechthoekig grondplan tot stand gekomen DIERENVERBLIJF(17)uit ca. 1930, de zogenaamde 'stal voor de Indische antilopen', onderdeel van het Artis-complex. De stal ligt op de westelijke helft van het park, ten zuiden van de middenas.

Omschrijving

Het kleine middendeel is hoger opgetrokken en risaleert ten opzichte van de twee kleinere zijvleugels. Geheel onder zadeldaken met bitumineuze dekking. Kleine overstek op gordingkoppen. Afwatering middels mastgoten en regenpijpen. Gemetselde vertandingen op de hoeken. Gevels op witgepleisterde plint en opgebouwd uit baksteen in klezorverband. In de zijgevels kleine ruitvormige vensters in omlopende laag koppen en met ijzeren geleding. Eenvoudige toegangsdeur onder strek in de voorgevel van de zijvleugels. In de voorgevel van het middendeel een soortgelijke toegangsdeur waarboven vijfzijdig venster met koppenlaag en traliwerk.

Waardering

Dierenverblijf van algemeen belang als historisch-functioneel onderdeel van het Artis-complex.

Hoofdcategorie	Subcategorie	Functie
Sport, recreatie, vereniging en horeca	Dierenverblijf (I)	Dierenverblijf(J2)

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 518294

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	15 april 2002
Kadaster deel/nr	82908/161

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*			
Amsterdam		Amsterdam		Noord-Holland			
Straat*		Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering
Plantage Kerklaan		36			1018 CZ	Amsterdam	Bij
Plantage Kerklaan		40			1018 CZ	Amsterdam	
Plantage Kerklaan		38			1018 CZ	Amsterdam	Bij
Kadastrale gemeente*		Sectie*		Kadastraal object*		Appartement aanduiding	
Amsterdam		O				Grondperceel	
						5198	

Omschrijving**

Inleiding

In 1863 in chaletstijl tot stand gekomen DIERENVERBLIJF (11), de zogenaamde 'giraffenstal', onderdeel van het Artis-complex. De stal is gelegen op de oostelijke helft van het park langs de noordgrens.

Omschrijving

Op kruisvormige plattegrond uitgevoerd stalgebouw bestaande uit een hoger en vooruitspringend middendeel met twee zijvleugels. Geheel onder drie zadeldaken met bitumineuze dekking. Eenvoudige en witgeschilderde windveren. Overstekken met gording- en balkkoppen. Het middendeel heeft een brede overstek aan de voorzijde; deze wordt gesteund door ranke en schuingeplaatste schoren. Gemetselde gevels met hoge toegangsdeuren. De zijvleugels zijn identiek aan elkaar. Gevels opgebouwd in vakwerkstijl met lichtblauwgeschilderde vlakken en witgeschilderde stijlen en regels en diagonalen. Zijwanden met geveltop met houten beschot van delen met bewerkte onderzijde. Brede overstek met trek balk en makelaar en met snijwerk op de kruising. Zowel aan de linker- als aan de rechterzijde een toegangspartij in houten kader met brede deur en met vijfruits bovenlicht boven kalf. Boven de toegang een smal afdak op drie geprofileerde consoles en met sierlijst. De achtergevel van de zijvleugel heeft vakwerkindeling en hooggeplaatste vensters. De voorgevels hebben vakwerkindeling en drie toegangen met twee drie-ruits bovenlichten.

NB. De tegenwoordige stallen, met name het hoge middendeel, zijn verbouwd en gerenoveerd.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister
** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument
Datum van downloaden 27 july 2024

Waardering

Dierenverblijf uit 1863 van algemeen belang als historisch-functioneel onderdeel van het Artis-complex.

Hoofdcategorie

Sport, recreatie, vereniging en horeca

Subcategorie

Dierenverblijf (J)

Functie

Dierenverblijf(J2)

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 518295

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	15 april 2002
Kadaster deel/nr	82908/172

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*			
Amsterdam		Amsterdam		Noord-Holland			
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Plantage Kerklaan	36			1018 CZ	Amsterdam	Bij	
Plantage Kerklaan	40			1018 CZ	Amsterdam		
Plantage Kerklaan	38			1018 CZ	Amsterdam	Bij	
Kadastrale gemeente*		Sectie*	Kadastraal object*		Appartement aanduiding		Grondperceel
Amsterdam		O					5198

Omschrijving**

Inleiding

Verspreid over het binnenterrein van het complex Natura Artis Magistra bevindt zich een groep van zeven tuinornamenten (25):

Omschrijving

TUINVAAS. Geplaatst bij het tegenwoordige broedmachinehuis. Loden vaas in Lodewijk-XIV-stijl op kalkstenen piëdestal met profiel en ornament. Vaas met geprofileerde voet en cuppa met florale en mythologische voorstellingen. Zware oren met diermotief. Gedecoreerde en geprofileerde deksel met granaatappel. TUINVAAS. Geplaatst bij de fazanterie bij een perk aan de Plantage Middenlaan. Natuurstenen tuinvaas in Lodewijk-XIV- stijl. Vaas met geprofileerde voet en cuppa met mythologische voorstelling. Natuurstenen piëdestal met profielen en met vier rechte en vier concave zijden. Waarschijnlijk in 1856 door W. ten Hove geschonken, samen met de tuinvaas bij het Broedmachinehuis. Twee bronzen BEELDEN van jachthonden, gelegen aan de westzijde van de middenvijver. Vervaardigd door dierbeeldhouwer A.N. Caïn (1822-1894, sign.). De beelden werden in 1907 aan Artis geschonken door de heer P. Langenhuizen. Beelden op natuurstenen sokkel met geprofileerd basement. Het beeld aan de rechterzijde toont op de flank een driehoek met de letter 'M'. Twee natuurstenen BEELDEN van stroomgoden, gelegen aan de oostzijde van de middenvijver. Aan de linkerzijde een uitbeelding van een halfliggende stroomgod als personificatie van de Waal; aan de rechterzijde een personificatie van de Maas. Beide beelden dateren van ca. 1840. Beide beelden op platte sokkel. GRAFMONUMENT/CENOTAAF. Kerbertmonument. Gelegen tegenover het Spiesbokkenperk. Oorspronkelijk grafmonument voor de tweede directeur van Artis, dr. C. Kerbert. Vervaardigd in 1927 door S. Klinkenberg. Opstaande en ruw behakte rechthoekige steen met afgeschuinde hoek aan de rechterzijde. Aan de

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister
** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument
Datum van downloaden 27 july 2024

voorzijde een bronzen plaquette met tekst. Aan de bovenzijde een liggend roofdier met afhangende staart. Het monument werd in 1990 overgebracht van de Oosterbegraafplaats naar Artis.

Waardering

Groep van zeven tuinornamenten van algemeen belang vanwege hun ouderdom (tuinvazen) en hun (kunst)historische waarde en als decoratief onderdeel van het complex Natura Artis Magistra.

Hoofdcategorie	Subcategorie	Functie
Uitvaartcentra en begraafplaatsen	Begraafplaats en -onderdelen	Grafmonument
Kastelen, landhuizen en parken	Tuin, park en plantsoen	Tuinbeeld
Kastelen, landhuizen en parken	Tuin, park en plantsoen	Tuinbeeld
Kastelen, landhuizen en parken	Tuin, park en plantsoen	Tuinvaas
Kastelen, landhuizen en parken	Tuin, park en plantsoen	Tuinvaas

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister
** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument
Datum van downloaden 27 july 2024

Monumentnummer*: 518296

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	15 april 2002
Kadaster deel/nr	82908/168

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*			
Amsterdam		Amsterdam		Noord-Holland			
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Plantage Kerklaan	36			1018 CZ	Amsterdam	Bij	
Plantage Kerklaan	40			1018 CZ	Amsterdam		
Plantage Kerklaan	38			1018 CZ	Amsterdam	Bij	
Kadastrale gemeente*		Sectie*	Kadastraal object*		Appartement aanduiding		Grondperceel
Amsterdam		O					5198

Omschrijving**

Inleiding

Zogenaamde Papegaaienlaan als deel van de TUINAANLEG (14) gelegen in het westelijke deel van Artiscomplex.

NB. In 1850 werd deze latere zichtas aangekocht als deel van de toenmalige Plantage Franschelaan. Sindsdien stonden hier elke zomer papagaaienstandaards.

Omschrijving Rechte laan van de hoofdingang leidend naar de Artisvijver alwaar de laan op dood loopt. Aan weerszijden beplant met lindebomen.

Waardering Laan als deel van de tuinaanleg van algemeen belang als historisch-functioneel onderdeel van het Artis-complex.

Hoofdcategorie	Subcategorie	Functie
Weg- en waterbouwkundige werken	Weg(C)	Pad

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister
** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument
Datum van downloaden 27 july 2024

Monumentnummer*: 518297

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	15 april 2002
Kadaster deel/nr	82908/154

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*			
Amsterdam		Amsterdam		Noord-Holland			
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Plantage Kerklaan	36			1018 CZ	Amsterdam	Bij	
Plantage Kerklaan	40			1018 CZ	Amsterdam		
Plantage Kerklaan	38			1018 CZ	Amsterdam	Bij	
Kadastrale gemeente*		Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding		Grondperceel	
Amsterdam		O				5198	

Omschrijving**

Inleiding

TUIN(26) met tuinbeelden en -banken en met een gedenkteken van het Artis-complex. Halverwege de 19de eeuw was de tuinaanleg van Artis voornamelijk geïnspireerd op de Engelse landschapstuinen. Deze vorm van tuinaanleg werd alleen langs de roofterengalerij onderbroken door een classicistische "Fransche aanleg" uit 1891. Al kort hierna werd dit deel overigens de Hollandse Tuin genoemd.

Omschrijving

Twee geometrische en symmetrische perken gelegen aan weerszijden van een middenas. De perken zijn in hoofdzaak rechthoekig, maar hebben aan de ZO-zijde een concave afronding. In de tuinaanleg zijn vier 19de-eeuwse marmeren beelden opgenomen. De beelden stellen de vier jaargetijden voor. Waarschijnlijk zijn de beelden rond 1882 door Artis aangekocht. De allegorische voorstellingen van de Winter en de Herfst staan aan weerszijden van de middenas op de hoeken aan de NW-zijde van de Hollandse Tuin. De voorstellingen van de Zomer en de Lente staan op de hoeken aan de korte kopse zijde in het ZO. De beelden staan alle op een natuurstenen sokkel met profielen en spaarvelden. Aan de NW-zijde van de tuin staan twee tuinbanken met rugleuning en met als takken uitgevoerde gietijzeren poten. In de middenas staan twee dergelijke tuinbanken zonder rugleuning. Aan de ZO-zijde bevindt zich aan de kop van de Hollandse Tuin het gedenkteken voor Westerman. Dit monument ter nagedachtenis aan een van de oprichters en eerste directeur van Artis, dr. G.F. Westerman (1807-1890) is gemaakt door de beeldhouwer Bart van Hove in zandsteen en verguld brons en werd in 1891 onthuld. Het bestaat uit een obelisk op basement. Het geheel rust op een sokkel met afgeschuinde vlakken en concave band. Op het basement bevinden zich tekstschilden met opschriften verwijzend naar de oprichters en het Koninklijk

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister
** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument
Datum van downloaden 27 juli 2024

Zoölogisch Genootschap. Op de sokkel een leeuw en vrouw. Tegen de obelisk een mannenfiguur met opgeheven lauwerkrans bij portretmedaillon. De obelisk wordt aan de bovenzijde afgesloten met een sierbol waarop een adelaar met gespreide vleugels.

Waardering

Tuin met tuinbanken, tuinbeelden en met gedenkteken van algemeen belang als historisch-functioneel onderdeel van het Artis-complex.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Kastelen, landhuizen en parken

Voorwerpen op pleinen en dergelijke

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Tuin, park en plantsoen

Gedenkteken(D)

Tuin, park en plantsoen

Functie

Tuin

Tuinbank

Gedenkteken(D6)

Tuinbeeld

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument